

Haarlem

Informatienota

Onderwerp: Groot onderhoud 2014 tot en met 2016

BBV nr: 2016/419469

Inleiding

In januari 2016 (2015/472472) is de commissie geïnformeerd dat voor het jaar 2016 de inzet voor groot onderhoud aan de openbare ruimte een grote inspanning van de organisatie vraagt. Het is goed om de stand van zaken rond groot onderhoud langs te lopen. In deze nota komen drie onderwerpen aan bod: het inhalen van achtergebleven investeringen uit de jaren 2014 en 2015 (de zogeheten 'boeggolf'), het in 2016 alsnog uitvoeren van een aantal onderhoudsprojecten die in 2015 zijn vertraagd en de algehele voortgang van groot onderhoud in 2016.

In deze nota wordt niet de stand van zaken voor de individuele projecten weergegeven, deze worden in de tweede bestuursrapportage in de bijlage grote projecten beschreven. Wel wordt in deze nota het effect van de individuele projecten op de voortgang aangegeven.

Kernboodschap

De uitgestelde projecten uit het Investeringsplan uit de jaren 2014 en 2015 zijn inmiddels voor een belangrijk deel uitgevoerd. In het lopend kalenderjaar is al voor 10 miljoen van de 14 miljoen aan werk omgezet en het werk voor de laatste 4 miljoen staat gepland voor volgend jaar. De in 2015 vertraagde onderhoudsprojecten zijn dit jaar volgens planning in uitvoering of zijn al uitgevoerd. De uitvoering van groot onderhoud in 2016 loopt volgens de bijgestelde planning en hierdoor is de verwachting dat financieel het beschikbare exploitatiegeld volledig wordt uitgegeven en het IP budget voor ruim 80% wordt benut. Hieronder worden bovengenoemde punten nader uitgewerkt en wordt beargumenteerd waardoor de afwijkingen zijn ontstaan.

Investerings: de 'boeggolf'

De rekenkamercommissie merkte in haar rapport over de jaarrekening 2015 op dat het achterblijven van geplande investeringen op de korte termijn wellicht gunstig is voor de schuldpositie van de gemeente, maar dat wanneer die investeringen op termijn alsnog worden gedaan, dit effect teniet wordt gedaan.

'In 2014 waren de achterblijvende investeringen voor de accountant de aanleiding op te merken dat deze mede de oorzaak waren van het verbeterde ratio voor weerstandsvermogen, maar dat daardoor bij die verbetering geen conclusies kunnen worden getrokken voor stabilisatie op lange termijn. Als de investeringen uiteindelijk wel worden gedaan wordt mogelijk wel een beroep gedaan op financiering. Ook nu blijft de vraag actueel welk effect de boeggolf de komende jaren heeft op de schuldenpositie.'

Het is daarom van belang om in beeld te hebben wanneer achterblijvende investeringen alsnog staan geprogrammeerd, zodat duidelijk is dat deze 'boeggolf' niet van een dergelijke omvang is dat deze in toekomstige jaren tot financiële problemen leidt. Voor wat betreft de investeringen op het gebied van de openbare ruimte is het beeld per september 2016 als volgt.

(bedragen x € 1.000)

Investerings	2016	2017	2018
Beschikbaar budget	9.578	16.470	12.119
Doorgeschoven budget vanuit 2015 en eerdere jaren	14.091	12.613	3.518
Totale investeringsruimte	23.669	29.083	15.637
Verwachte realisatie*	19.350	31.717	17.300

*: Ieder jaar wordt gestart met meer voorbereiding om bij tegenvallers in het proces toch een aantal werken in uitvoering te krijgen en daarmee ook een werkvoorraad voor uitvoering in het jaar daarop te hebben.

In 2016 wordt een groot deel van de boeggolf ingelopen; van het doorgeschoven werk uit 2015 en de jaren daarvoor met bijbehorend budget van 14 miljoen wordt circa 10 miljoen aan werk in 2016 uitgevoerd. Het lukt vanwege verschillende oorzaken niet om de boeggolf in één kalenderjaar in te lopen. Een deel van de voor 2016 geplande investeringen verschuift (o.a. rioolgemaal Parklaan, Amsterdamse Vaart en de vervanging van de parkeerautomaten) naar 2017.

Naast deze programmering waarmee de boeggolf wordt weggewerkt is in 2015 bij de kadernota besloten om een deel van de geplande investeringen in rioolwerken te laten vervallen zoals aanleg van bergbezinkbassins. De daarmee vrijgespeelde kapitaallasten zijn omgezet naar onderzoeks- en uitvoeringsgeld in de exploitatie.

Exploitatie 2015: vertraging onderhoudswerken

In de tweede bestuursrapportage van 2015 heeft het college gemeld dat een aantal groot onderhoudswerken om verschillende redenen niet conform planning volledig in 2015 wordt uitgevoerd. Het gaat om de uitvoering van Europawijk Zuid fase 5, 5A en 6, het Kennemerplein, de Westergracht / Leidsevaart, de Frankrijklaan, de Bernadottelaan en de Amerikaweg.

In de derde bestuursrapportage van 2015 meldde het college dat het uiteindelijke financiële gevolg hiervan was dat € 2,2 miljoen van het exploitatiebudget voor groot onderhoud niet voor het einde van het jaar kon worden ingezet. Dit bedrag is daarom in 2015 toegevoegd aan de reserve beheer en onderhoud, om het werk in 2016 alsnog uit te kunnen voeren. Deze werken zijn allemaal in uitvoering volgens planning dan wel afgerond.

Exploitatie 2016: geprogrammeerd groot onderhoud en onderhoudsvoorraad

Vanuit de technische staat van het areaal wordt bepaald wat onderhouden moet worden: de onderhoudsvoorraad. Wanneer bij een te grote onderhoudsvoorraad een deel van het areaal niet binnen een acceptabele termijn hersteld wordt, is sprake van achterstallig onderhoud.

Als acceptabele termijn wordt een begrotingshorizon van vier jaar gehanteerd voor exploitatiebudget. Voor het areaal waarbij groot onderhoud plaatsvindt in de vorm van een vervangingsinvestering wordt de planningshorizon van het investeringsplan van vijf jaar gehanteerd. Wanneer al het benodigde onderhoud binnen deze horizon kan worden uitgevoerd, binnen de hiervoor beschikbare budgetten, wordt gesproken van een gezonde situatie met een onderhoudsvoorraad. Op basis van het beeld van september 2016 is de verwachting gerechtvaardigd dat het beschikbare exploitatiebudget voor dit jaar volledig zal worden uitgegeven.

De uit te voeren onderhoudswerken worden bij de programmering altijd iets ruimer geprogrammeerd dan het beschikbare budget, omdat bekend is dat niet alle werken conform planning in uitvoering komen. Met deze programmering en de per september verwachte besteding wordt de productie voor 2016 waargemaakt en worden de beschikbare exploitatiegelden voor groot onderhoud volledig ingezet. Alle bekende benodigde werken zijn belegd in de periode 2016-2020.

Het beeld voor onderhoudswerken en de besteding van exploitatiegeld voor groot onderhoud is per september 2016 als volgt.

(bedragen x € 1.000)

Exploitatiebudget	2016	2017	2018
Beschikbaar budget	12.027*	11.486	11.518
Geprogrammeerd werk	13.441	14.038	13.634
Overprogrammering	1.414	2.552	2.116

*Voor 2016 is de begroting opgehoogd met de eerder genoemde € 2,2 miljoen van in 2015 vertraagde werken.

Kanttekening

In de planning van werken is altijd sprake van een mate van onzekerheid over de startdatum en uitvoeringstermijn. Afhankelijk van het verloop van participatie en inspraak kan een voorbereidingstraject langer of korter duren. Ook complicaties tijdens het ontwerp proces hebben invloed op de planning. Bij tegengestelde wensen en belangen kost het tijd om een afweging te maken waarin alle partijen zich zo veel mogelijk kunnen vinden. Vanwege de jaar gebonden systematiek van de gemeentebegroting kan een verschuiving in de planning van enkele maanden er toe leiden dat de voor een project gereserveerde gelden niet worden uitgegeven in het jaar waarin zij begroot zijn en waarin het project fysiek gerealiseerd is, maar in het kalenderjaar daarna. Dit heeft gevolgen voor de financiële realisatie van het project, het jaarresultaat van de gemeente en, wanneer het om investeringen gaat, de schuldpositie.

Consequenties

Alle budgetten van zowel IP als EP zijn volledig belegd in benoemde werken. Behalve uitvoering worden dit jaar veel onderzoeken uitgevoerd naar riolering. In 2016 wordt de voorbereidingsfase van een aantal werken opgestart zodat deze werken eerder in 2017 tot uitvoering komen en er een betere spreiding van werkzaamheden buiten tot stand komt.

Er is in genoemde programmering al rekening gehouden met een aantal werken dat mogelijk uit deze rioleringsonderzoeken kan komen. Als uit onderzoek meer achterstand blijkt dan voorzien, heeft dit consequenties voor de programmering. De enige ruimte om in de programmering te schuiven is te vinden in zeer wenselijke maar technisch niet noodzakelijke werken.

Vervolg

Er wordt regelmatig gezien of de “overprogrammering” op exploitatiebudget niet leidt tot een overschrijding aan het eind van het jaar. Wanneer dit wel wordt verwacht, dan wordt dit voorgelegd. Daarbij heeft de commissie de keuze om werken te temporiseren om binnen de begroting te blijven of om het budget voor groot onderhoud te verhogen ten laste van de algemene middelen.

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris

de burgemeester